

KLIMAFORDREVNE – FACT SHEET

“Climate change is the defining challenge of our times: a challenge which interacts with and reinforces the other global megatrends such as population growth, urbanization, and growing food, water and energy insecurity. It is a challenge which is adding to the scale and complexity of human displacement: and a challenge that has important implications for the maintenance of international peace and security” – [António Guterres, forhenværende flygtningehøjkommissær for FN \(i en henvendelse til FN’s sikkerhedsråd, 2011\)](#)

DEFINITION

I daglig omtale optræder begrebet klimaflygtning ofte. Dette er i sig selv misledende, da begrebet flygtning i international lovgivning betegner en person, der flygter fra krig eller forfølgelse, som har krydset en international grænse. Generelt kan det siges, at der i det internationale samfund er en mangel på en anerkendt definition af personer, der er tvunget fra deres hjem af miljømæssige årsager. Trods dette, har førende enheder inden for området nærmet sig en definition.

UNHCR (The UN Refugee Agency):

Ifølge UNHCR leder klimaforandringerne i højere grad til, at personer flygter internt i deres hjemland, frem for at tvinge personer ud over landegrænser. Derfor vil [definitionen](#) nærmere være ”en person, der er fordrevet som følge af klimaforandringerne” fremfor en klimaflygtning.

IOM (International Organization for Migration):

[IOM definerer](#) selv samme gruppering som: ”personer eller grupper af personer som, af overbevisende årsager af pludselige eller gradvise ændringer i miljøet, der påvirker deres liv eller levevilkår negativt, bliver nødt til at forlade deres vante hjem, eller vælger at gøre det, enten midlertidigt eller permanent, og som flytter enten inden i deres land eller til udlandet” ([IOM](#), 2011:33)

Med udgangspunkt i ovenstående, vil begrebet klimafordrevne blive anvendt i det følgende, da det både indfanger det klimamæssige udgangspunkt samt det faktum, at en stor andel af de omtalte personer flygter internt og ikke på tværs af landegrænser. [Her](#) kan du læse mere om et bud på en typologi samt forholdet mellem økonomisk- og klimafordrevne.

VERDENS FØRSTE KLIMAFORDREVNE

I 2007 flyttede Ioane Teitiora fra Kiribati til New Zealand, hvor han i udgangen af 2010 søgte om at få anerkendt flygtningestatus grundet klimaforandringerne. Hvis han havde opnået asyl, ville han have været den første anerkendte klimafordrevne i verden. Teitiora's advokat argumenterede for, at Teitiora og hans familie passivt blev forfulgt af de omstændigheder, de levede under, og som regeringen i Kiribati ikke havde mulighed for at hindre. Teitiora modtog afslag på sin asylsag grundet, at klimaforandringernes effekt på lande som Kiribati ikke hører under flygtningekonventionen. Læs mere om sagen [her](#).

Foto: Kiribati, kilde: [The Guardian](#)

En nordisk kontekst:

Trods den manglende anerkendelse og inkorporering af klimafordrevne i international lov, så udgør de nordiske lande en undtagelse. Finland og Sverige er blandt de eneste lande, der i deres officielle immigrations- og asylpolitik inkluderer klimafordrevne som personer, som har brug for beskyttelse. Danmark fører ikke en lignende politik, men har førhen taget en tilgang i brug, hvor vi i 2001 eksempelvis gav 31 personer fra Afghanistan opholdstilladelse grundet deres flugt fra tørke. Læs mere [her](#).

STATISTIK

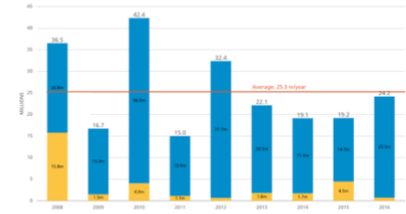
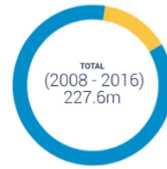
Der er bred enighed blandt forskere om, at klimaforandringerne i sammenhæng med øvrige faktorer vil føre til et stigende antal fordrevne mennesker i fremtiden, hvilket du blandt andet kan læse mere om [her](#). Når det kommer til statistik vedrørende klimafordrevne er det værd at holde for øje, at der er visse kategorier, der overlapper og som er svære at adskille fra hinanden. Blandt disse er eksempelvis at adskille det man kan betegne som "fattigdomsflygtninge" fra klimafordrevne, da det at være påvirket af en lang tørke, kan føre til yderligere fattigdom. Kategoriseringer som dette er også en stor del af det, der gør det svært at inkorporere klimafordrevne i international lovgivning. Derudover kan det også være svært at kategorisere, hvad der helt konkret er et resultat af klimaforandringerne og hvad der er en "naturlig" forekommende naturkatastrofe. Sidst men ikke mindst, så er klimaforandringerne også en forstærkende og medvirkende faktor i flere af de konflikter vi ser i dag blandt andet i [Darfur, Somalia, Syrien og Irak](#). Herunder fremgår de nyeste tal og statistik inden for området.

- [Mellem 2008 og 2016 er 227,6 millioner mennesker](#) fordrevet grundet katastrofer relateret til klimaforandringerne. Siden 1970'erne er chancen for at blive fordrevet, grundet det selv samme, [fordoblet](#).
- Det er estimeret, at [siden 2009 er en person hvert sekund blevet fordrevet](#) grundet klima- og vejrrelaterede katastrofer. Eksempler på dette er jordskælvet i Nepal i 2015, oversvømmelser i Pakistan mellem 2010-2012 og tørke i Somalia mellem 2011-2012.
- [I 2016 blev 24,2 millioner mennesker](#) fordrevet grundet naturkatastrofer. Det udgør [tre gange så mange](#), som flygtede fra konflikter og vold. Sammenlignet yderligere med tallene fra 2015, fremgår det, at der er tale om en stigning på [omkring 9 millioner mennesker](#).
- [Op imod 250 millioner mennesker](#) forudsiges at være drevet på flugt på grund af klimaforandringer i år 2050 – uden mulighed for at vende hjem, og [at op i mod 700 millioner mennesker](#) vil være midlertidigt fordrevet fra deres hjem i 2030.
- Det anslås at [2,4 milliarder mennesker](#) vil leve i områder med mangel på vand i 2015.

New displacements by disasters by hazard category, 2008 to 2016

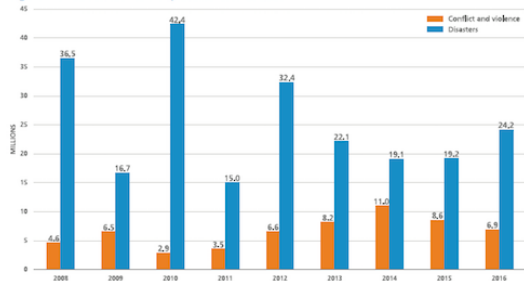
TWEET THIS CHART

SOURCE: IDMC

Kilde: IDMC

Figure 1.1: Total annual new displacements since 2008

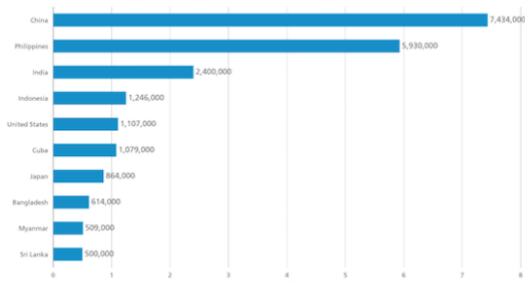

Source: IDMC

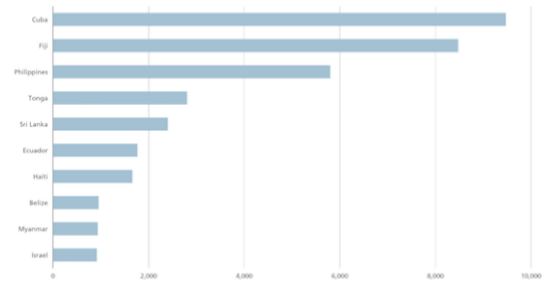
Kilde: IDMC

Countries with the most new displacements by disasters in 2016

TWEET THIS CHART

SOURCE: IDMC, with UN Population Division data

Absolute (upper scale) Relative (lower scale)

*Absolutte tal: Antal i alt. Relative tal: Sat i forhold til befolkningsstørrelse. Antal [Kilde IDMC](#)

- Asien er det kontinent, der er hårdest ramt af naturkatastrofer. [I 2015 stammede 85%](#) af alle fordrevne grundet pludselige naturkatastrofer, såsom oversvømmelser og cykloner, fra Syd og Øst Asien.

UNHCR'S ROLLE

UNHCR opfatter konsekvenserne af klimaforandringer som værende enorme. Fremhævet er eksempelvis at mangel på drikkevand vil forekomme flere steder, at det vil være sværere at drive landbrug flere steder grundet øget tørke og oversvømmelser og hertil for høje eller lave temperature. I forlængelse af dette vil fødevarer sikkerhed også blive en endnu større bekymring og udfordring. På trods af at mange har og vil forsøge at tilpasse sig de forværrede omstændigheder, så er det uundgåeligt, at mange vil blive tvunget på flugt. UNHCR peger på, at dette, samt en øget mangel på naturressourcer, vil føre til øgede konflikter. UNHCR arbejder på at øge modstandskraften hos personer og samfund, der er særligt sårbare i forhold til klimaforandringerne. I kan læse mere [her](#).

Generelt falder UNHCR's arbejde med klimaforandringerne, samt de fordrevne heraf, ind under [fire forskellige kategorier](#):

1. Feltoperationer: At afværge, minimere og adressere de internt fordrevne og flygtninge på tværs af landegrænser grundet naturkatastrofer.
2. Juridisk rådgivning: På nationale, regionale og internationale niveauer for at beskytte fordrevne menneskers rettigheder i en kontekst af naturkatastrofer og klimaforandringer.
3. Politisk sammenhæng: For at sikre at spørgsmål vedrørende katastrofe- og klimafordrevne er effektivt integreret i andre relevante politiske arenaer.
4. Research og vidensproduktion: For at udfylde huller og mangler, der underminerer ovenstående operationelle og politisk arbejde.

Derudover støtter UNHCR [The Platform of Disaster Displacement](#), der udspringer af [Nansen initiativet](#). Både The Platform of Disaster Displacement og Nansen Initiativet sætter særligt fokus på at skabe en agenda og fremme beskyttelsen af internt katastrofe- og klimafordrevne, men særligt også de, der bevæger sig på tværs af landegrænser.

PARISAFTALEN

Generelt kan det siges om [Parisafhtalen](#), at den bygger på FN's rammekonvention om klimaforandringerne fra 1992. Aftalen sigter mod at styrke det globale ansvar over for klimaforandringer, der konkluderende drejer sig om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader over præindustrielle niveauer. Herudover formår aftalen at samle alle nationer i et samlet formål om at bekæmpe klimaforandringerne og tilpasse sig effekten heraf.

[Parisafhtalen inkluderer tre aspekter](#), der berører klimafordrevne.

1. En anerkendelse af, at klimaforandringerne er en udbredt bekymring for menneskeheden. Herudover opfordres der i aftalen til, at parterne anerkender og tager højde for deres forpligtelser over for migranter, når de adresserer klimaforandringerne.
2. Referencer til beskyttelse af folk, modstandsdygtighed hos samfund og vigtigheden af levevilkår. Disse er alle vigtige nedslag i forhold til at forebygge omstændigheder, der kan føre til tvungen flugt, såsom vand, mad og energi.

3. Anmodning om, at Executive Committee of the Warsaw International Mechanism on Loss and Damage skal etablere en "Task Force on Displacement".

SOCIALT SKÆVT

Der er ikke et en-til-en forhold mellem stater der udleder CO2 og stater der bliver påvirket af klimaforandringerne. CO2 udledningerne tager del i den globale atmosfære, og de lande, der mærker konsekvenserne, er dem der er mest sårbare over for klimaforandringerne. Dette medfører en enorm global ulighed, når det kommer til klimaforandringerne.

- [20 ud af de 36 lande](#), der udleder mest CO2, er blandt dem, der er mindst sårbare over for de negative konsekvenser ved klimaforandringerne.
- [11 ud af de 17 lande](#) med lav CO2 udledning er akut sårbare over for de negative konsekvenser ved klimaforandringerne

Ovenstående tal er med til at understrege, at nogle stater udleder CO2 uden at betale prisen og omvendt.

I 1992, ved etableringen af FN's rammekonvention om klimaforandringerne, blev princippet [common but differentiated responsibility](#) gjort til en fast del af forståelsen af ansvaret for bæredygtighed og klimaindsatsen, for at imødegå ovenstående problematik. Dette princip indebærer, at udviklede lande bærer et særligt ansvar overfor bæredygtig udvikling og klimatilpasning på grund af det pres deres samfund har placeret på det globale miljø som resultat af industrialisering og produktion, samt at de udviklede lande har kapaciteten og forudsætningerne for at kunne imødegå en nødvendig klimatilpasning (læs mere om suveræniteten i Parisaftalen [her](#))

CASE - MALAWI

Mellemløst Samvirke og Action Aid har i rapporten "[Hotter Planet, Humanitarian Crisis](#)" fra 2016 været med til at dokumentere en række klimarelaterede konsekvenser. Rapportens primære budskab er, at disse sociale, økonomiske og menneskelige konsekvenser primært går ud over befolkningen i den tredje verden. Med dette budskab understreges, at klimaforandringerne rammer socialt skævt. I følgende vil denne skævvridning blive eksemplificeret ved Malawi, som er et land, der i det seneste år har mærket til klimaforandringernes konsekvenser.

Kilde: [New Internationalist](#)

Malawi var (og forsat er) et af de lande, [der var mest påvirket af klimaforandringer](#) i 2015. På samme tid er Malawi også et af de lande, der er [særligt sårbare](#) over for klimaforandringerne grundet høj befolkningsvækst, skovrydning og udbredt jorderosion samt det faktum at Malawi er et af verdens fattigste lande. Klimaforandringerne har manifesteret sig på [talrige](#) måder i Malawi, både i form af kraftige regnfald, skiftende regnfaldsmønstre, oversvømmelser og lange tørkeperioder. Klimaforandringerne har særligt haft en stor konsekvens for [landbruget](#), der beskæftiger en stor andel af befolkningen ([85%](#))

og er afgørende for landets økonomi ([80% af eksportindtægterne](#)). Malawi er et af de få lande, der er [selvforsynende med fødevarer](#), men af åbenlyse årsager er afhængigheden af landbruget et skrøbeligt fundament. [Fremadrettet](#) forventes det, at klimaforandringerne vil forringe fødevarer sikkerheden og yderligere have omfattende

konsekvenser for velfærden og generelt skade udviklingen i landet. I 2015 blev omkring [638.000 personer](#) berørt af blandt andet oversvømmelser. [170.000 personer](#) er stadigvæk internt fordrevne. Oversvømmelserne har ydermere været med til at fostre udbrud af sygdomme, såsom kolera, i nogle regioner. Ud over Malawi er lande som [Honduras, Haiti og Myanmar](#) blandt de lande, der har været mest påvirkede af klimaforandringerne de sidste tyve år. Hvis du vil læse mere og dykke ned i konkrete eksempler på klimaforandringernes konsekvenser, så læs mere [her](#) og [her](#).

Table 2: The Climate Risk Index for 2015: the 10 most affected countries

Ranking 2015 (2014)	Country	CRI score	Death toll	Deaths per 100 000 inhabitants	Absolute losses (in million US\$ PPP)	Losses per unit GDP in %	Human Development Index 2014 ¹¹
1 (23)	Mozambique	12.17	351	1.25	500.07	1.499	180
2 (138)	Dominica	13.00	31	43.66	611.22	77.369	94
3 (60)	Malawi	13.83	111	0.61	907.98	4.451	173
4 (10)	India	15.33	4317	0.33	40 077.22	0.501	130
5 (29)	Vanuatu	20.33	11	4.09	278.86	40.650	134
6 (94)	Myanmar	20.83	173	0.33	1 359.65	0.479	148
7 (138)	The Bahamas	22.83	33	9.07	80.64	0.904	55
8 (118)	Ghana	23.33	267	0.99	306.28	0.265	140
8 (34)	Madagascar	23.33	118	0.49	228.04	0.642	154
10 (62)	Chile	25.17	39	0.22	2 652.69	0.627	42

Kilde: [Germanwatch](#)

RAPPORTER

- [Global Report on Internal Displacement](#) af Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC)
- [Climate Change and Disaster Displacement: An Overview of UNHCR's Role](#) af The UN Refugee Agency (UNHCR)
- [Hotter Planet, Humanitarian Crisis](#) af Actionaid International
- [Fleeing Climate Change](#) af CARE Danmark
- [Climate Change, Migration and Displacement](#) af Greenpeace Germany